

Valitus Vaasan hallinto-oikeudelle Etelä-Suomen aluehallintoviraston päätöksestä Helsinki-Vantaan lentoaseman ympäristöluvan muuttamiseksi

YM/3286/11.01.01.00/2008

KR/MRA/ES

Asia

Valitus ympäristölupa-asiassa. Valitusaika päättyy 8.10.2021. Asia on käsiteltävä tässä kokouksessa.

Asian taustaa

Etelä-Suomen aluehallintovirasto on 1.9.2021 tehnyt päätöksen Helsinki-Vantaan lentoaseman ympäristöluvan muuttamiseksi (ESAVI/22998/2018, nro 250/2021). Aloitteen ympäristöluvan muuttamiseksi on tehnyt Uudenmaan ELY-keskus 19.11.2018.

Vantaan ympäristönsuojeluviranomainen on täydentänyt aloitteesta antamaansa lausuntoa 22.6.2020 ja todennut, että Hanskallion tutka-aseman toiminnan kytkeytyessä olennaisesti lentoaseman toimintaan, on ympäristölupaa täydennettävä tutka-aseman toiminnalla. Uudenmaan ELY-keskus on vastineessaan 24.6.2020 yhtynyt Vantaan ympäristönsuojeluviranomaisen esittämään vaatimukseen.

Aluehallintovirasto ei kuitenkaan ole ottanut tutka-asemaa osaksi ympäristöluvan muuttamista koskevaa päätöstään. Aluehallintovirasto on todennut perusteluinaan, että tutka-asema ei muodosta teknistä ja toiminnallista yhteyttä lentokenttään, koska tutka mm. sijaitsee yli 2 km päässä lentoasemasta. Lisäksi aluehallintovirasto katsoo, että tutkan ympäristövaikutukset ovat erilaiset, kuin lentokentän, ja että vaatimus huomioida tutkan aiheuttama melu esitettiin liian myöhäisessä vaiheessa prosessia.

Toimivalta

Vantaan kaupungin kaupunginvaltuuston 10.5.2021 hyväksymän ja 1.8.2021 voimaan tulleen hallintosäännön 10 luvun 3 §:n mukaan kaupunkiympäristölautakunnan lupajaosto toimii ympäristönsuojelun hallinnosta annetun lain tarkoittamana kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena.

Kaupunkiympäristölautakunnan lupajaosto 5.10.2021 § 22

Ympäristöjohtajan esitys:

Päätetään tehdä seuraava valitus Vaasan hallinto-oikeudelle Etelä-Suomen aluehallintoviraston Helsinki-Vantaan ympäristöluvan muuttamista koskevasta päätöksestä.

Vaatimukset

Vantaan ympäristönsuojeluviranomainen vaatii, että asia palautetaan Etelä-Suomen aluehallintovirastoon uudelleen käsiteltäväksi Hanskallion tutka-aseman melun osalta. Aluehallintovirasto ei ole päätöksessään käsitellyt asiaa.

Perustelut

Vantaan ympäristönsuojeluviranomainen on lausuntonsa täydennyksessä 22.6.2020 esittänyt, että lentoaseman luoteispuolella sijaitseva Hanskallion tutka-asema otettaisiin huomioon käsittelyn yhteydessä, koska tutka-aseman toiminta kytkeytyy olennaisesti lentoaseman toimintaan. Myös lentoaseman valvontaviranomaisena toimiva Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus vastineessaan Vantaan ympäristönsuojeluviranomaisen lausuntoon katsoo, että lentoliikennettä palvelevat tutkat kuuluvat olennaisena osana lentoaseman toimintaan. Helsinki-Vantaan lentoaseman

läheisyydessä sijaitsevien tutka-asemien aiheuttamat meluhaitat ja muut mahdolliset haitat tai riskit ympäristöön on tämän vuoksi selvitettävä ja käsiteltävä lentoaseman ympäristölupamääräysten tarkistamisen yhteydessä.

Ympäristönsuojelulain 5 § 1 momentin kohdan 3 mukaan ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavalla toiminnalla tarkoitetaan laitoksen perustamista tai käyttämistä sekä siihen teknisesti ja toiminnallisesti kiinteästi liittyvää toimintaa taikka alueen käyttämistä tai toiminnan järjestämistä siten, että siitä saattaa aiheutua ympäristön pilaantumista. Säännöksen esitöiden mukaan (HE 214/2013 vp) 5 §:n 1 momentin kohdan 3 määritelmällä pannaan täytäntöön teollisuuspäästödirektiivin 3 artiklan 3 kohdan laitoksen määritelmä. Direktiivin mukaan laitoksella tarkoitetaan toimintaa, joka mahdollisesti vaikuttaa päästöihin ja pilaantumiseen. Laitoksen määrittely on tuottanut hallinto- ja oikeuskäytännössä ongelmia. Laitoksen toimintaan luetaan kuuluvaksi siihen kiinteästi liittyvät toiminnot eikä tarkastelu rajaudu pelkästään esimerkiksi luvanvaraisen toiminnan määritelmän mukaiseen toimintaan, vaan toimintaan kuuluvat myös erilaiset laitoksen osa- ja aputoiminnot, kuten esimerkiksi energiantuotantoyksiköt, polttoaineiden jakelupisteet, varastot ja lastaustoiminnot. Osa- ja aputoiminnoilta edellytetään kuitenkin kohtuullista läheisyyttä. Vantaan ympäristönsuojeluviranomaisen näkemyksen mukaan se, mikä luetaan kohtuulliseksi läheisyydeksi, olisi kuitenkin riippuvainen toiminnan luonteesta. Tässä tapauksessa tutkaa ei Vantaan ympäristönsuojeluviranomaisen käsityksen mukaan olisi Hanskalliolla ylipäättäen, jollei olisi myös lentokenttätoimintaa, joten tutkan maantieteellisen sijoittumisen lentokenttään nähden tulisi arvioinnissa olla toissijaista.

Etelä-Suomen aluehallintovirasto perustelee tutka-aseman huomioimatta jättämistä mm. seuraavasti: ”Tutka-aseman ympäristövaikutusten voi arvioida olevan luonteeltaan erityyppisiä kuin lentoaseman ympäristövaikutusten ja kummankin toiminnon ympäristövaikutuksia tulisi tällöin joka tapauksessa tarkastella ja rajoittaa toisistaan erillisinä toimintoina”. Näin asiaa perustellessaan aluehallintovirasto antaa ymmärtää, että tutka-aseman mahdollista meluhaitta-asiaa käsittelevä kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voisi rajoittaa tutka-aseman toimintaa esimerkiksi ajallisesti tai sijaintinsa puolesta ilman, että se vaikuttaisi lentoaseman toimintaan. Mikäli haitan johdosta kuitenkin jouduttaisiin hallintopakko-toimenpiteisiin, esimerkiksi YSL 180 §:n mukaiseen määräykseen pilaantumisen ehkäisemiseksi, puuttuisi Vantaan ympäristönsuojeluviranomainen tosiasiallisesti lentokentän toimintaan. Tutkalla ja lentokentällä on näin ollen sellainen tekninen ja toiminnallinen yhteys, että ne pitäisi käsitellä yhdessä. Niin ikään, jos Vantaan ympäristönsuojeluviranomainen katsoisi, että tutka-asema edellyttää ympäristölupaa naapurussuhdelain perusteella, lupa-asian ratkaisisi valtion ympäristölupaviranomainen.

Hanskallion tutka-aseman melua on, kuten Finaviakin vastineessaan kertoo, selvitetty vuosina 2007 ja uudelleen vuonna 2017. Melumittausten mukaan melutaso jää alle ohjearvojen, ja tähän johtopäätökseen Vantaan ympäristönsuojeluviranomainenkin on enimmälti tyytynyt asiaa selvittäessään. Kuitenkin tutka-aseman lähellä, Katriinantiellä, on asutusta, jossa tutkan aiheuttama melu koetaan haitallisena, vaikka ohjearvot alittuisivatkin. Melusta on valitettu vuosien varrella, erityisesti jälleen 2020–2021 aikana, Vantaan ympäristökeskukseen toistuvasti.

Finavia on vastineessaan huomauttanut, että tutka-asema on ollut olemassa jo nykyisen luvan myöntämisen ajankohtana eikä sen ole katsottu kuuluvan lupaharkinnan piiriin. Toisaalta Uudenmaan ELY-keskus on vastineessaan tuonut esille, että Helsinki-Vantaan lentoaseman voimassa olevan ympäristölupaharkinnassa ei ole tunnistettu kaikkia lentoaseman toiminnasta aiheutuvia päästöjä ympäristöön, kun mm. lentoaseman läheisyydessä sijaitsevien tutka-asemien toiminnasta aiheutuvia haittoja ei ole selvitetty. Voimassa olevasta ympäristöluvasta puuttuvat näin ollen lupamääräykset tutka-asemien toiminnasta aiheutuvien haittojen estämiseksi. Luvan tarkistamisen tarkoituksena on myös puuttua

niihin seikkoihin, jotka aiemmin ovat mahdollisesti jääneet huomiomatta. Asia ei ole ollut aiemmin mukana ympäristölupaprosessissa eikä huomioitu vuoden 2011 päätöksessä.

Aluehallintovirasto toteaa päätöksensä perusteluissa, että hakemusasiassa ratkaisun lähtökohtana on hakemus (tässä tapauksessa aloite), sen johdosta pyydyt selvitykset ja vastineet sekä asiassa toimitettu kuuleminen, eikä pelkästään tällä perusteella tutka-aseman lisääminen tässä ratkaisussa käsiteltäväksi vasta kuulemisvaiheen lopussa esiin nostettuna ole mahdollinen. Vantaan ympäristönsuojeluviranomainen huomauttaa tähän kohtaan, että aluehallintoviraston olisi pitänyt erikseen vielä kuulla vähintäänkin tutkaa hallinnoivaa ANS Finland Oy:tä, koska asia tuotiin lausunnossa esille.

Päätös:

Päätettiin tehdä ympäristöjohtajan esityksen mukainen valitus Vaasan hallinto-oikeudelle Etelä-Suomen aluehallintoviraston Helsinki-Vantaan ympäristöluvan muuttamista koskevasta päätöksestä.

Tämä pykälä tarkastettiin heti.

Liitteet:

- Valituksenalainen päätös (ESAVI/22998/2018, nro 250/2021)

Täytäntöönpano: Ote ja valituksenalainen päätös Vaasan hallinto-oikeudelle
(vaasa.hao@oikeus.fi)

Muutoksenhakuohje: 3. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

ympäristötarkastaja Eeva Somerkoski, etunimi.sukunimi(at)vantaa.fi, p. 040 768 0359